

הישועה לבא, וכדברי רבינו איש אלקים בעל "משנת חסידים" הנ"ל, וזה אמת וברור, ולא יחלוק על זה אלא מי שהוכה בסימת עין ורוצה לעקב את המישור בשאט נפש.

יב. וידעתי בני ידעתי, כי תוקשה לך קושיא גדולה על דברינו. אם כן הוא, שהבנין שנעשה בימינו בארץ הקדושה הוא סימן ואות על הקץ שקרב לבוא, ואתחלתא דגאולה, איך יתכן שרוב בוני הארץ המה לדאבונינו מחללי שבתות ועוברי עבירה, ר"ל, וכמעט אשר כגויי הארץ המה בעוה"ר, ואיך יתכן שהבורא כל עולמים יעשה אתחלתא דגאולה ואות וסימן על ידיהם, הלא קיי"ל<sup>339</sup> מגלגלין זכות ע"י זכאי?

אהובי, בני. קושיתך עצומה לכאורה, אבל הסכת ושמע לדברי. דע בני, כי מי יעמוד על מפעלות תמים דעים<sup>340</sup>, והנה זה אלקי עולם בורא הכל, ומאתו כל אשר נעשה בארץ, ועמקו מחשבותיו, מסבב סיבות וגלגולים, וקושר נימא בנימא, עד שיתקיימו גזירותיו למטה בעולם התחתון — הוא יודע ומבין למה בחר דוקא באלו לעשות אתחלתא דגאולה, ואות וסימן לטובה על ידיהם. ולרווחא דמילתא, בא ואראך דוגמא, גמרא מפורשת בחולין (דף ס"ג<sup>341</sup>), לגבי עופות טמאים. שאומרת הגמרא: "רחם — זו שרקרק. א"ר יוחנן: למה נקרא שמו 'רחם' — כיון שבא רחם באו רחמים לעולם (ופירש רש"י: "רחמים — מטר"). אמר רב ביבי בר אביי: והוא דיתיב אמידי ועביד שרקרק (ופירש רש"י: "כשהוא מצפצף נשמע כאומר שרקרק"). וגמירי, דאי יתיב אארעא ושריק — אתא משיחא, שנאמר 'אשרקה להם ואקבצם'<sup>342</sup>, עיי"ש. ובזכריה (י'<sup>342</sup>) פירש רש"י: "'אשרקה להם' — כדרך השורקים לסימן ואות לבוא אליו הטועין בדרך. 'ואקבצם' — לעת קץ לעתיד", עכ"ד. ולפום ריהטא, עמדתי משתומם כשעה חדא על דברי חז"ל בזה. דעפ"י דבריהם הבטיח הנביא, שלעת קץ העתיד ינתן לנו האות והסימן של הגאולה ע"י עוף טמא, וכן אמרה הגמרא בפירוש: "גמירי, דאי יתיב אארעא — אתי משיחא", וכאומר — דבא להם בקבלה, דעוף זה יבשר לנו את הבשורה של הגאולה, וכפירוש רש"י (שם בחולין) דסימן בשורה הוא, עיי"ש. הרי, דבשורת הגאולה דלעתיד תהיה ע"י עופות טמאים. ומה תאמר בני על זאת, ותקשה ג"כ ככה קושיא לאלקיננו, למה יעשה כזאת לבשר לנו את הבשורה היותר גדולה שאנו מצפין אליה בכליון עינים ובכל אות נפשינו ע"י עופות טמאים דוקא, הלא יותר היה מן הראוי לעשות זאת ע"י עופות טהורים, לגלגל זכות כזאת ע"י זכאי<sup>339</sup> וטהור ולא ע"י טמא. אלא האמת היא כאשר כבר אמר איוב: "החקר אלוק תמצא"<sup>343</sup>, מי יחקור פעולותיו ומי יעמוד על דרכיו, אלקים

<sup>338</sup> להפריח ולתת פירות.

<sup>339</sup> שבת ל"ב א.

<sup>342</sup> זכריה י', ח'.

<sup>340</sup> עפ"י איוב ל"ז, ט"ז.

<sup>343</sup> איוב י"א, ד'.

<sup>341</sup> עמ' א'.